

Fågelinventering vid Ståstorpsån våren 2025

Gråhakedopping. Bobbyggande vid Ståstorpsdammen, maj 2025.

S TÅ S T O R P S Å N

Inledning

På uppdrag av Ståstorpsån ekonomisk förening utfördes en fågelinventering längs Ståstorpsån, vid de två lokalerna Ståstorp och Tågarp, i Trelleborgs kommun, under våren 2025. Syftet med detta var att göra en uppföljning av fågellivet efter restaurering av ån, anläggande av en damm och de markåtgärder som gjordes i området under 2020–2021.

Inventeringar utfördes vid vardera lokal vid tre tillfällen, mitten av april (14/4), början av maj (1/5) och mitten av maj (16/5). Detta för att få med både typiska våtmarksarter som anländer tidigt på våren och tropikflyttande insektsätare som anländer sent.

Varje besök tog ca en timme eller något mer på vardera lokal.

Vädret under våren 2025 var generellt ganska kyligt och torrt. Mycket lite nederbörd föll tyvärr i Skåne efter början av mars och detta ökar förstås nyttan av våtmarker ytterligare.

Vid samtliga tre inventeringstillfällena rådde svag vind och sångaktiviteten var mycket god vid båda majbesöken.

Lokalerna

De två lokalerna har i dagsläget helt olika karaktär och de kompletterar varandra delvis.

”**Ståstorp**” består av en grävd damm/ våtmark (anlagd 2020) samt en ca 800 m lång sträcka längs ån med enstaka buskar och träd. Den öppna vattenspegeln är ca 40m lång i öst-västlig riktning och ca 20m i nord-sydlig riktning.

Bild 1: Ståstorpsdammen i maj 2025

Sedan den senaste inventeringen (år 2020) har ruderatmarken kring och norr om Ståstorpsdammen vuxit igen allt mer. Detta innebär att området inte längre passar för den mindre strandpiparen (fåtalig och lokal) som nu har utgått från området. Den mindre strandpiparen är ofta snabb att etablera sig på öppna, jordiga ytor, när en ny våtmark eller damm anlagts. Men den är ofta lika snabb på att försvinna när det blir för mycket växtlighet. Gräset och buskmarken norr om dammen kan nu i stället bli skydd för tex häckande änder, vissa arter sångare och buskskvätta.

Lokalen ”**Tågarp**” består av en ca 950 m lång sträcka längs med ån. I västra delen (i anslutning till själva byn) finns en frodig skogsdunge och flera av de sjungande tättingarna hördes här. Längs större delen av sträckan rinner ån i ett smalt, grävt dike. Pilträäd står längs med ån i östra delen och en liten vassrugge i en våtmark finns strax intill diket. En gräsbevuxen hästhage ligger precis norr om ån samt åkermark öster och söder om.

Bild 2: Tågarp i april 2025.

I norra delen av området Tågarp har en solcellspark installerats sedan inventeringen 2020. Detta innebär att de öppna ytorna av gräs längs med ån inte längre fanns kvar och arter som tex gravand, tofsvipa och ärlor utgick därmed. Enligt kunden har kanterna längs ån grävts om och blivit mer grunda. Det är dock generellt ganska igenväxt längs ån och enligt min bedömning har kanternas utformning inte påverkat fågellivet nämnvärt.

Inventeringsmetodik

Inventeringarna utfördes 14:e april, 1:e maj och 16:e maj. Vädret var bra alla tre inventeringsdagarna (dvs stark vind och regn har undvikits). Varje besök på vardera lokalen har varat ca 1-1,5 timme. Antalet individer som noterats för respektive art är det högsta antalet för en enskild dag. Arter som noterats och som bedöms häckande längs med åkerkanterna nära ån har tagits med i rapporten. Vissa arter, som t.ex. måsar och svalor har Ståstorpsdammen som en viktig plats för födosök och dessa har också tagits med. Fåglar som endast flugit förbi och inte bedömts ha någon anknytning till ån eller dammen, har inte inkluderats.

Samtliga arter som benämns antingen ”i par” eller som ”sjungande” bedöms som häckande eller troligen häckande i respektive område. Om en art endast påträffats vid ett av besöken, vid respektive lokal, har den i allmänhet inte bedömts som häckande, med undantag av de tättingar som anländer sent (i maj) på våren. I vissa fall kan skillnaden vara liten. Svalor tex, kan häcka vid intilliggande gård och de drar då förstås nytta av de insekter som finns längs ån och våtmarken.

Vid gården Tågarp finns en stor och frodig trädgård (skogsdunge) där många insektsätande tättingar finns och artlistan blir därmed också längre på den lokalen.

Ståstorp (32 arter noterade)

Grågås 1 par

Knölsvan 1 par

Gravand 1 par

Snatterand 1 par

Gräsand 2 par

Vigg 12 (inte omöjligt att arten skulle kunna häcka här, men eftersom det var 12 ex tillsammans var de troligen på flyttning norrut)

Fasan 2 (häckande)

Gråhakedopping 1 par

Gråhakedoppingen är en ganska fåtalig häckfågel i Sverige och utan tvekan den mest ”ovanliga” som finns i området kring Ståstorpsån. I Skåne bedöms ca 200 par häcka årligen. Arten är ofta snabb med att hitta nya anlagda små våtmarker. Om det (efter ett tag) vandrar in fisk, så kan det bli konkurrens om födan, så ibland försvinner gråhakedoppingen igen efter bara ett par år. Vid Ståstorp byggde ett par bo och de sågs även para sig under våren. För att skydda äggen mot predatorer gör de en ”pytteliten” ö av växter ute i vattnet där de sedan har sitt bo. Tyvärr misslyckas många ändå med sina häckningar, tex kan äggen bli uppätta av kråkor om föräldrarna lämnar boet under några sekunder.

Röd glada 2

Sothöna 2 par

Drillsnäppa 1
Skrattmåå 10
Fiskmåå 3
Ringduva 1 par
Blåmes (häckande)
Talgoxe (häckande)
Backsvala flera
Ladusvala flera
Hussvala flera
Lövsångare 1 sjungande
Gransångare 2 sjungande
Törnsångare 2–3 par
Ärtsångare 1 sjungande
Svarthätta 1 sjungande
Kungsfågel 1
Näktergal 1 sjungande
Rödstjärt 2 sjungande
Buskskvätta 1 sjungande
Gulärla 1 par
Sädesärla 1 par
Ängspiplärka 2 par
Bofink 1 par
Hämpling 1–2 par

Tågarp (41 arter noterade)

Gräsand 2 par
Fasan 1 par
Gråhäger 1 + 1
Röd glada 2
Ormvråk 1
Tornfalk 1 (häckar kanske vid gården)

Tofsvipa 1 (de öppna gräsytorerna har försvunnit sedan 2020, men kanske häckar den på åkrarna öster om)

Ringduva 1 par (häckande)

Skogsduva 1 par (häckande)

Större hackspett 1 (häckande)

Kaja flera

Råka några

Kråka några

Blåmes några (häckande)

Talgoxe några (häckande)

Lövsångare 2 sjungande

Gransångare 2 sjungande

Törnsångare 3 sjungande

Ärtsångare 2 sjungande

Svarthätta 2 sjungande

Härmsångare 1 sjungande

Kärrsångare 1 sjungande

Gärdsmyg 1 sjungande

Nötväcka 1 sjungande

Stare 1 par

Björktrast 1 par

Koltrast 1 par

Taltrast 1 sjungande

Grå flugsnappare 1 sjungande

Svartvit flugsnappare 1 par

Näktergal 1 sjungande

Rödstjört 2 sjungande

Järnsparv 1 sjungande

Bofink 2 par

Bergfink 1

Grönfink 2 par

Hämpling 1 par

Steglits 1 par

Grönsiska 1 sjungande

Pilfink 3 par

Sävspurv 1 sjungande

Bild 3: Gråhakedopping vid Ståstorpsdammen i maj 2025.

Bild 4: Gulärta, hane av den sydliga underarten *flava*. Ståstorpsån i maj 2025.

Bild 5: Rödstart (hane) vid Tågarp i maj 2025

Bild 6: Kärrensångare, sjungande, Tågarp, maj 2025

Mattias Ullman (samtliga foton)

mattias.ullman@telia.com

070 – 6722 679